

สถาบันการแพทย์แผนไทย

The National Institute of Thai Traditional Medicine

กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข
Department of Medical Service
Ministry of Public Health

ISBN 974-7979-53-5

สช
04
8.2
2537

สถาบันการแพทย์แผนไทย

The National Institute of Thai Traditional Medicine

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961130415

กรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

Department of Medical Service

Ministry of Public Health

๗๘
๐๔
๘.๒
๒๕๓๗

พิมพ์ที่รัฐสภา

สถาบันการแพทย์แผนไทย

ทามกลางการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การแพทย์แผนปัจจุบัน ได้รับการพัฒนาให้เป็นที่พึ่งของการแก้ไขปัญหาสุขภาพ ของประชาชนจำนวนมาก แต่คุณประโยชน์ของการแพทย์ แผนปัจจุบันยังมีข้อจำกัดดำรงอยู่ เช่น ภาวะค่าใช้จ่ายทาง การแพทย์และสาธารณสุขแผนปัจจุบัน มีอัตราการเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง (ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์และ สาธารณสุขต่อหัว คนละ ๖๘๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เพิ่มเป็น ๑,๔๒๕.๘ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑) สถานการณ์ ดังกล่าวเป็นข้อบ่งชี้ว่า การแพทย์แผนปัจจุบันมีอาจเป็น รูปแบบที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ระบบการแพทย์และสาธารณสุขแผนปัจจุบันยังอยู่ใน สภาวะที่ต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข ยาและเวชภัณฑ์จากต่างประเทศแทบทั้งสิ้นอีกทั้งปัญหา การใช้บริการทางการแพทย์แผนปัจจุบัน เช่น ยาชุด ยาของ ยาแก้ปวด ที่เป็นปัญหาอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในชนบท ปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นภาพสะท้อนของการใช้วิทยาการ และเทคโนโลยีทางการแพทย์อย่างไม่รู้เท่าทัน และสะท้อน ความไม่สอดคล้องระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่กับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน เพราะการแพทย์แผนตะวันตก เป็นการแพทย์ที่ก่อเกิดและพัฒนาในวัฒนธรรมตะวันตก เมื่อนำมาใช้ประโยชน์นอกสังคมตะวันตก ทำให้เกิดปรากฏ การณ์ที่เรียกว่า “ช่องว่างทางวัฒนธรรม” ซึ่งจะมี ความแตกต่างกันในด้านความเชื่อเกี่ยวกับโรค วิถีปฏิบัติ คุณค่า สัญลักษณ์ของการสื่อสารและรูปแบบพฤติกรรมของประชาชน ในชุมชน แม้ว่าระบบการแพทย์ท้องถิ่น/การแพทย์แผนไทย จะถูกจัดให้เป็นระบบการแพทย์นอกระบบที่เป็นทางการ และขาดการพัฒนาและสนับสนุนโดยรัฐมาเป็นเวลาเกือบ

หนึ่งร้อยปีมาแล้ว แต่ก็ยังพบว่า ประชาชนยังคงอาศัยการดูแลรักษาสุขภาพแบบแผนไทย โดยอาศัยประสบการณ์ที่ สืบทอดต่อกันมา งานวิจัยยืนยันว่า ความเจ็บป่วย ๗๐-๘๐% ของจำนวนครั้งความเจ็บป่วยทั้งหมดเป็นการ แก้ไขปัญหา นอกระบบการแพทย์ที่เป็นทางการ

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนัก นายกรัฐมนตรีได้สำรวจความนิยมการใช้สมุนไพรและยา แผนโบราณของประชาชนใน พ.ศ. ๒๕๒๔ พบว่า ประชาชน ที่ใช้ยาแผนโบราณและสมุนไพรในการรักษาโรครามีจำนวน ร้อยละ ๒๔.๖ ของประชากรทั่วประเทศ (๑๒ ล้านคน) และส่วนใหญ่เป็นประชาชนนอกเขตเทศบาล และการ ศึกษาข้อมูลพฤติกรรมการแก้ไขปัญหสุขภาพระดับหมู่บ้าน หลายโครงการ พบว่าประชาชนอาศัยหลายวิธี คือ การซื้อ ยาแผนปัจจุบันและยาแผนโบราณเพื่อรักษาความเจ็บป่วย

Amid the rapid scientific and technological progress in Thailand, the modern medical system of the West has been developed and established as the most significant pillar of public health care. This has been the case despite apparent limitations accompanying the benefit of modern medicine. To cite an example of such limitations, it has been found that the increase in national expenses for medical care has continued at accelerating rates. Statistics indicate the sharp rise in the health care bill of an average Thai from 680 baht in 1978 to 1,425.8 baht in 1988, giving proof to the fact that Thai people on the whole still cannot enjoy equity in their access to health services.

Another fact is that the modern-medicine system relies too heavily on foreign technology and imported medicine and medical supplies. Worse yet, problems are still widespread, especially in the countryside, regarding the people's suffering from their misuse of available forms of health services, for example, analgesics, Yaa Song (single powdered dosage forms) and Yaa Chud (a set of drugs, always with steroids, sold illegally by non-professionals) readily available in many tradenames at drugstores and village groceries country wide. They can be quite risky with their side-effects if consumed without proper advice.

These problems reflect not only the unwise use and inefficient management of modern medical knowledge and technology, but the underlying incongruity of the existing modern technology and the Thai way of life and indigenous culture as well. Having originated and evolved in Western culture, modern medicine in other contexts often brings with it problems arising from the so-called cultural gap. Undeniably, differences do exist between cultures in terms of beliefs about health and diseases, ways of treatment, values, even symbols used in communication and community behavioural patterns.

ด้วยตนเอง การใช้สมุนไพร การนวด การรักษาระดุกแบบดั้งเดิม การคลอดและการดูแลแม่/เด็กหลังคลอด การใช้พุทธศาสนา พิธีกรรมและความเชื่อคุณแลรักษาสุขภาพจิต

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นข้อยืนยันได้ว่า การแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีนั้น ระบบการแพทย์แผนปัจจุบันเพียงระบบเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาสุขภาพได้อย่างครอบคลุม แต่ต้องการวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหาโดยเฉพาะระบบการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของสังคมไทย ด้วยการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีได้มีการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาและสาธารณสุข ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ โดยระบุว่า การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีนั้นจะต้องส่งเสริมให้มีการดำเนินการพัฒนาภูมิปัญญาทางด้านการรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน เช่น แพทย์แผนไทย สมุนไพร และการนวด ประสานเข้ากับ ระบบบริการแพทย์ปัจจุบัน อีกทั้งรัฐบาลปัจจุบันภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย ได้แสดงเจตน์จำนงในการส่งเสริมการพัฒนาการแพทย์แผนไทย โดยแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ความว่า “ให้มีการผสมผสานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร เข้ากับระบบ บริการสาธารณสุขของชุมชนอย่างเหมาะสม”

การแพทย์แผนไทยดำรงอยู่ในฐานะการแพทย์นอกระบบ ขาดการสนับสนุนและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐมาเป็นเวลาร่วมร้อยปี ในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา กระทรวงสาธารณสุขมีความพยายามพัฒนาการแพทย์

แผนไทยทั้งระบบ โดย พ.ศ. ๒๕๓๒ กระทรวงสาธารณสุขโดยมติเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีได้จัดตั้ง “ศูนย์ประสานงานการแพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย” ขึ้นเป็นองค์กรประสานงานการพัฒนาการแพทย์แผนไทยสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข แต่ด้วยความจำกัดของขนาดและโครงสร้างขององค์กร ตลอดจนความจำกัดด้านงบประมาณทำให้องค์กรมีอาจารย์รับการพัฒนาการแพทย์แผนไทยได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงได้มีดำริในการจัดตั้ง “สถาบันการแพทย์แผนไทย” เป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดกรมการแพทย์ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการประสานงาน การสนับสนุน และความร่วมมือด้านการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข

Despite its long interruption following the introduction of Western medicine into Thailand nearly a century ago, the Thai traditional medical system has been in existence as a non-formal mode of healing for a large number of the population, although sadly without government efforts to support and develop it. Indigenous folk medicine has until today served the people as an alternative to public health. Research findings show that for 70-80% of the illness cases occurred, people turned to use service outside the formal medical system.

A 1986 survey conducted by the National Statistical Office found that, of the whole population then, 24.6% utilized traditional and herbal medicine, and that most of such people lived outside municipalities. Several studies on rural

villagers' behaviour of solving their health problems have discovered the various methods villagers depended on, including buying themselves modern and traditional drugs, using herbal medicine, traditional massage and traditional treatment of bone injuries, folk midwifery, traditional practices of postpartum mother-and-child care, even applying Buddhism and rites and rituals to maintaining mental health.

The situations described above stand as evidence that modern medicine cannot be the sole reliance for Thai public health. What required, then, is the diversification in approaches to tackling the present magnitude of health problems, which should embrace the system of traditional health care _____ a wisdom inherent in Thai society.

Realizing the importance of such native wisdom, the Office of the National Economic and Social Development Board, the topmost government body masterminding master plans of national economic and social development, in its schemes for human resources development, education and public health under the current Seventh National Economic and Social Development Plan (1992-1996), states : The promotion of people's health entails the efforts to develop traditional wisdom in health care, including Thai traditional medicine, herbal medicine and traditional massage, so as to integrate it into the modern health service system. In addition, the government led by Prime Minister Chuan Leekpai also expressed its will to foster Thai traditional medicine. In stating the government policy to Parliament on October 21, 1992, prior to his Cabinet taking office, Prime Minister Chuan said : "There shall be the integration of Thai traditional medicine and herbal medicine into the community health service system in an appropriate manner."

For almost a century, Thai traditional medicine had been a nonformal medical system, dormant without continuous support and development on the part of the government. Only in the last decade did the Public Health Ministry show its endeavours to develop the whole system of the indigenous medicine. In 1989, the Ministry with the

Cabinet's approval set up the Thai Traditional Medicine and Pharmacy Coordination Centre under the Office of the Permanent Secretary for Public Health, with the aim to let the Centre be a coordinator to systematically develop Thai traditional medicine. However, facing with constraints in its size and budgets, the Centre later found itself to be inadequate for the workload. The ministry, therefore, established on March 24, 1993, the National Institute of Thai Traditional Medicine (NITTM) as a division attached to the Department of Medical Services. Ever since, NITTM has played its role as a centre for developing, coordinating, supporting and cooperating the work concerning Thai traditional medicine.

ความหมายของการแพทย์แผนไทย

๗

What is Thai Traditional Medicine (TTM)?

การแพทย์แผนไทย หมายถึง ปรัชญา องค์ความรู้ และวิถีการปฏิบัติเพื่อการดูแลสุขภาพและการบำบัดรักษาโรค/ความเจ็บป่วยของประชาชนไทยแบบดั้งเดิมสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทยและวิถีชีวิตแบบไทย วิธีการปฏิบัติของการแพทย์แผนไทยประกอบด้วยการใช้สมุนไพร(ด้วยการต้ม การอบ การประคบ การปั้นเป็นลูกกลอน เป็นอาทิ) หัตถบำบัด การรักษากระดูกแบบดั้งเดิม การใช้พุทธศาสนาหรือพิธีกรรมเพื่อดูแล รักษาสุขภาพจิต การคลอด การดูแลสุขภาพแบบไทยเดิมและธรรมชาติบำบัด ซึ่งได้จากการสะสมและถ่ายทอดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ โดยการบอกเล่า การสังเกต การบันทึกและการศึกษาผ่านสถาบันการศึกษาด้านการแพทย์แผนไทย

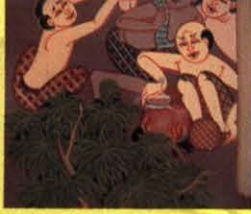
TTM means :

- the traditional philosophies, bodies of knowledge, and modes of practice to care for Thai people's health and to cure their diseases and illnesses, which are congruous with the Thai way of life and Thai culture.

Modes of practice in TTM are composed of :

- herbal medicine using such as : decoctions, pills, steam bath, massaging with a hot herbal compress ;
- manual therapy or massage ;
- traditional healing of bone injuries ;
- application of Buddhism or rites and rituals to mental health care ;
- traditional midwifery ;
- traditional practices to maintain good health ; and
- natural therapy.

The elements of TTM are derived from the systematic accumulation and transferred knowledge and experiences by means of word of mouth, observation, making records, training and instruction at institutes of TTM.

บทบาทของสถาบันการแพทย์แผนไทย

Roles of Nittm

๑. อนุรักษ์การแพทย์แผนไทยอันเป็นภูมิปัญญาของบรรพชนไทยและพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองด้านสุขภาพอนามัยของชาติ

๒. เป็นศูนย์กลางการรวบรวม การศึกษาวิจัย และการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีของการแพทย์แผนไทย และการแพทย์แบบดั้งเดิม (traditional medicine) ของนานาประเทศตลอดจนนำปรัชญาและหลักการของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่มาประยุกต์กับการพัฒนาการแพทย์แผนไทย

๓. พัฒนาและสนับสนุนระบบการบริการการแพทย์แผนไทย ให้มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย ตลอดจนบูรณาการเข้าสู่ระบบสาธารณสุขของรัฐ เพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชน

๔. เสริมสร้างรากฐานและพัฒนากระบวนการแพทย์แผนไทยในด้านองค์กร โครงสร้างพื้นฐานและการจัดการด้านวิชาการ และข้อมูลข่าวสาร ด้านผลิตและพัฒนา กำลังคน ด้านบริการและบูรณาการการแพทย์แผนไทยเข้าในระบบสาธารณสุข ด้านอุตสาหกรรมยาไทย (ยาแผนโบราณ) ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาสาธารณสุขของชาติ

๕. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือด้านวิชาการและด้านปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการแพทย์แผนไทย ระหว่างองค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรภาคเอกชน

1. Conserving TTM which is a valuable wisdom of Thai ancestors and developing the quality and standard of TTM, so as to ensure its acceptance by the public _____ a factor contributing to the nation's self-dependence in health care.

2. Being a centre to gather, research and develop knowledge and technology of TTM and traditional medicine of other countries, as well as to apply philosophies and principles of modern sciences to developing TTM.

3. Developing and supporting the TTM-service system so that its efficiency and safety can be secured, and integrating the system into the national health service system in order to promote community health and solve health problems of communities.

4. Strengthening and developing the TTM system in terms of organization, infrastructure and management, technicality and information, manpower training and development, services and the integration of TTM into the national health system, and traditional pharmaceutical industry, in accordance with the national health development plan.

5. Fostering, supporting and coordination academic and practical cooperation among government and non-government organizations, in order to develop the system of TTM.

โครงสร้างของสถาบันการแพทย์แผนไทย

กระทรวง
MINISTRY OF P

กรมการ
DEPARTMENT OF M

สถาบันการแพ
ผู้อำนวยการสถาบันก
NITT

ฝ่ายนโยบายและ
แผนงานการแพทย์
แผนไทย
POLICYMAKING
& PLANNING
SECTION

ฝ่ายข้อมูลข่าวสาร
และการประชาสัมพันธ์
การแพทย์แผนไทย
INFORMATION
& PUBLIC
RELATIONS
SECTION

ฝ่ายวิชาการ
การแพทย์แผนไทย
ACADEMIC
SECTION

Organizational Structure of NITTM

สาธารณสุข
PUBLIC HEALTH

แพทย์
MEDICAL SERVICE

แพทย์แผนไทย
รแพทย์แผนไทย
M

คณะกรรมการพัฒนาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ
NATIONAL THAI TRADITIONAL
MEDICINE DEVELOPMENT BOARD

ฝ่ายพัฒนากำลังคน
ด้านการแพทย์แผนไทย
MANPOWER
DEVELOPMENT
SECTION

ฝ่ายพัฒนาและ
ส่งเสริมระบบบริการ
การแพทย์แผนไทย
SERVICE
SYSTEM
PROMOTION
SECTION

ฝ่ายบริหารทั่วไป
ADMINISTRATIVE
SECTION

ภารกิจของสถาบันการแพทย์แผนไทย ในทศวรรษแรก (พ.ศ.๒๕๓๗-พ.ศ.๒๕๔๔)

1. ด้านนโยบายและแผนงานการแพทย์แผนไทย

งานนโยบายการแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทยมีภารกิจในการจัดทำนโยบายการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข โดยการประสานกลไกและพัฒนากระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านการแพทย์แผนไทยอย่างเป็นระบบ โดยการแสวงหาข้อมูลด้านปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ องค์ความรู้ และกรอบการวิเคราะห์เชิงนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพแบบหลายมิติ (Multidimensional approach) ตลอดจนการวิจัยด้านนโยบาย (Policy research) เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้บริหารขององค์กรสามารถกำหนดนโยบายการแพทย์แผนไทยได้อย่างสอดคล้องและเป็นธรรม

งานแผนงานและประเมินผล ประสานงานและจัดทำแผนงานระยะสั้นและระยะยาวด้านการแพทย์แผนไทย ตลอดจนประเมินผลของแผนงาน/โครงการปฏิบัติการเพื่อนำข้อมูลและผลการวิเคราะห์มาเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานในระยะต่อไป

งานพัฒนาองค์กรและโครงสร้างพื้นฐานในระบบสาธารณสุขของรัฐ การพัฒนาการแพทย์แผนไทยอย่างเป็นระบบครบวงจรจำเป็นต้องมีองค์กรรองรับ “สถาบันการแพทย์แผนไทย” เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา การประสานงาน การสนับสนุนและความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ สถาบันการแพทย์แผนไทยยังมีบทบาทในการพัฒนาองค์กรและโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรในระบบสาธารณสุขของรัฐด้านการแพทย์

แผนไทย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขของรัฐได้อย่างแท้จริง

2. ด้านข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ การแพทย์แผนไทย

งาน “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารการแพทย์แผนไทย” ข้อมูลข่าวสารการแพทย์แผนไทยประกอบด้วยข้อมูลเพื่อการวางแผนและข้อมูลเพื่อการพัฒนาทางวิชาการและเอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ในสังคม สถาบันการแพทย์แผนไทยมุ่งหมายจะจัดตั้งและพัฒนา “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารการแพทย์แผนไทย” ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๔ แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารด้านการแพทย์แผนไทย ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการแพทย์ทางเลือกในสังคมตะวันออกและสังคมตะวันตก อันจะมีประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพและการแก้ไขปัญหา

Missions in the First Decade (1994-2001)

1. Policymaking and Planning Policymaking

One of NITTM's missions is to help devise policies of the Public Health Ministry concerning TTM. This is done by systematically coordinating mechanisms and developing decision-making procedure in formulating TTM policies by means of :

Securing information about significant public health problems, and body of the knowledge and analytical framework needed for the policymaking based on multi-dimensional approaches, in order to solve such health problems ; and conducting policy research.

The aim is to enable the policy makers and administrators of the Public Health Ministry to determine TTM policies compatible with and

rendering equity to Thai society.

Planning and Evaluation

Coordination is made to work out short and long-term TTM plans. Each plan and project then is evaluated in order to obtain information and analyses for use in later planning and plan improvement.

Organizational and Infrastructural Development of National Health System

As the development of the TTM system as a whole requires a certain kind of permanent organization, NITTM was established for such purpose. Aimed to be dynamic in its development, NITTM acts as a centre for development efforts, coordination, support and cooperation among organizations in the government and private sectors, so as to enable the Public Health Ministry to further develop TTM. In so doing, NITTM also has a role to help develop the organization and infrastructure of all TTM related organizations within the state health system, with the aim to effectively integrated TTM into the national health service system.

2. Information and Public Relations

TTM Information Centres

TTM information involves that for planning and policymaking and for developing the

สุขภาพของคนไทย (๒) เป็นแหล่งบริการข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยให้กับบุคคล องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน (๓) เป็นข้อมูลเพื่อการวางแผนและการตัดสินใจในเชิงนโยบายและการพัฒนาการแพทย์แผนไทย

งานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการแพทย์แผนไทยเป็นกลยุทธ์ในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารไปสู่บุคลากรและองค์กรด้านการแพทย์แผนไทย องค์กรภาครัฐ/ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของการแพทย์แผนไทย และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและการทำงาน กิจกรรมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ คือ การจัดทำวารสารการแพทย์แผนไทย จัดหมายข่าวการแพทย์แผนไทย หนังสือ แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพพลิก ชุดนิทรรศการ และร่วมมือกับสื่อมวลชนในการผลิตสไลด์และวีดิทัศน์

งานพัฒนาระบบการแพทย์แบบทางเลือก ในสังคมตะวันออกและสังคมตะวันตกการแพทย์แผนปัจจุบัน เป็นระบบการแพทย์หลักของสังคม แต่ทุกสังคมย่อมมีระบบการแพทย์แบบอื่นที่เป็นทางเลือกให้กับประชาชนในสังคม เช่น การแพทย์จีน การแพทย์แบบอายุรเวท และแบบยูนานี ของประเทศอินเดีย การแพทย์แบบโฮมิโอพาธ (Homeopathic Medicine) และธรรมชาติบำบัดในสังคมอเมริกาและยุโรปตะวันตก เป็นต้นสถาบันการแพทย์แผนไทย มีบทบาทในการรวบรวมศึกษาและวิเคราะห์คุณค่าของระบบ การแพทย์แบบทางเลือกที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทย ในสังคมไทย

existing academic base to be applicable to society. NITTM plans to set up and develop four of TTM Information Centre in the central and the other three regions of the country with the objectives to :

- collect and publicize knowledge and information about TTM as well as alternative medicines of the East and the West considered as being useful to Thais ;
- act as centres of TTM-related information to serve government and non-government organizations and general people ; and
- supply information for the decision-making in policymaking and planning to develop TTM.

Information dissemination and public relations

The public relations and dissemination of information about TTM is one of the strategies to transmit information to personnel and organizations directly engaged in TTM and to other government and non-government organizations concerned, as well as to members of the public. These target groups will be helped to appreciate the value of TTM to the extent that they will be able to apply in to their work and life. The activities of the public relations and information dissemination involve journals, newsletters, books, folders, posters, flip charts, exhibit sets, and cooperation with the mass media in producing slides and videos.

Development of alternative medicines

Although societies in either the West or the East have modern, western medicine as their mainstream medical system, there remain alternative medical systems for their members to rely on, as for example, traditional chinese medicine, the ancient forms of Ayurvedic and Unani medicine in India, and the practices of homeopathy and natural therapy in the U.S. and Western Europe. NITTM thus assumes the role of collecting, studying and analyzing the value and significance of different forms of effective and safe alternative medicine with a view to applying them to the development of TTM.

๓. ด้านวิชาการการแพทย์แผนไทย

งานสังคายนาองค์ความรู้การแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทยมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาภูมิปัญญาและเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย ตลอดจนสร้างระบบบริการการแพทย์แผนไทยให้ครอบคลุมสอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรมไทย และประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก ประหยัด มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย บทบาทสำคัญประการหนึ่งคือการพัฒนาองค์ความรู้การแพทย์แผนไทยให้เป็นระบบและมีมาตรฐาน กิจกรรมสำคัญ คือ การรวบรวมองค์ความรู้ การสังคายนา (การชำระสะสาง และการจัดระบบให้เป็นแบบเดียวกัน การอธิบายความ การเปรียบเทียบ) ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการแพทย์แผนไทยและงานวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้การแพทย์แผนไทย

งานวิจัยการแพทย์แผนไทย ในระยะที่ผ่านมา ปริมาณและคุณภาพของงานวิจัยการแพทย์แผนไทยยังไม่เพียงพอ ไม่เป็นระบบและไม่ครบถ้วน ตลอดจนยังไม่อาจนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น สถาบันการแพทย์แผนไทย มีบทบาทในการพัฒนาและสนับสนุนงานวิจัยการแพทย์แผนไทย โดยการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework) และวิธีวิทยา (methodology) และหัวข้อวิจัยที่มีความสำคัญสูง เพื่อให้งานวิจัยการแพทย์แผนไทยเป็นระบบ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมสำคัญ คือ การประชุมงานวิจัยการแพทย์แผนไทย การอบรมนักวิจัยการแพทย์แผนไทย เพื่อให้มีมุมมองแบบสหวิทยาการ (multidisciplinary approach) และชำนาญเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปริมาณและเชิง

คุณภาพ การดำเนินงานและสนับสนุนงานวิจัยการแพทย์แผนไทย ศึกษาและพัฒนากระบวนการแพทย์พื้นบ้าน

งานผลิตและพัฒนาตำราการแพทย์แผนไทย กลุ่มเป้าหมายการพัฒนาการแพทย์แผนไทยที่สำคัญคือ บุคลากร ด้านการแพทย์แผนไทย บุคลากรสาธารณสุขและการแพทย์ แผนปัจจุบัน และประชาชนทั่วไป สถาบันการแพทย์แผนไทยมีกิจกรรมในการผลิตและพัฒนาตำรา คู่มือ และหนังสือการแพทย์แผนไทยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

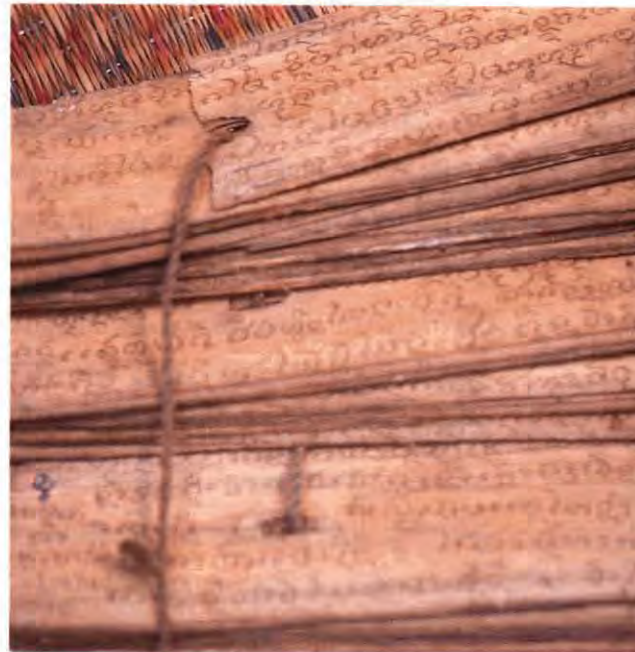
3. Academic work

Revise of the body of knowledge

NITTM aims to develop the wisdom and technology of TTM, in addition to helping construct a TTM service system compatible with Thai society and culture and accessible with effectiveness, safety, convenience and economization to every class of Thai's. To achieve this, one of the major roles to play is to systematize and standardize the body of TTM knowledge. The role requires the important work in the forms of gathering knowledge ; revising, verifying, classifying, explaining and comparing philosophies and basic theories of TTM ; and researching into the realm of TTM.

Research

In the past, research works on TTM went almost without directions and without enough quality and quantity, resulting in their incompleteness as a whole and the inapplicability of most of them. One of NITTM's roles, therefore, is to develop and support future research efforts by determining their conceptual frameworks, methodologies and topics of high priority, in order that such efforts will be made in a systematic way and become useful to the development of TTM. The important activities for this revolve around organizing conventions on TTM research works, provid-

ing training for researchers to equip them with the abilities for multidisciplinary research approaches and for quantitative and qualitative research, and conducting and giving support to research projects, as well as studying to develop traditional health care in communities.

Production and development of TTM textbooks

Because the major target groups of the efforts to develop TTM include TTM personnel, health personnel of modern medicine and the public, NITTM works for the academic benefit of these people by writing, producing and developing textbooks, handbooks and books on TTM.

๕. ด้านพัฒนากำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย

งานสนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากรการแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการจัดทำเกณฑ์และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพการแพทย์แผนไทยทุกประเภท โดยความร่วมมือและประสานงานระหว่างสถาบันการแพทย์แผนไทยและองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาระบบการศึกษา การศึกษาดูงานและการศึกษาต่อเนื่องสำหรับบุคลากรการแพทย์แผนไทยและประสานงานให้มีการศึกษา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบุคลากรการแพทย์แผนไทย

งานพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขแผนปัจจุบัน สถาบันการแพทย์แผนไทย มีบทบาทในการบูรณาการการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบสาธารณสุขของรัฐ กิจกรรมสำคัญคือการประชุม การอบรมและการศึกษาดูงานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ ทฤษฎี พื้นฐานและการปฏิบัติของการแพทย์แผนไทยให้กับบุคลากรสาธารณสุข แผนปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและสามารถร่วมงานภายใต้ระบบสาธารณสุขของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยในสถาบันการศึกษาที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขและทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

งานสนับสนุนสถาบันการศึกษาด้านแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาการแพทย์แผนไทยที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบันเพื่อให้สถาบันการศึกษาพัฒนาการผลิตบุคลากรการแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สถาบันการแพทย์แผนไทยได้กำหนดทิศทางในอนาคตที่จะสนับสนุนให้เกิดหลักสูตรการแพทย์แผนไทยในระดับปริญญาตรี ภายในสถาบันการศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

4. Manpower Development

Support for personnel development

NITTM helps in establishing professional criteria and upgrading professional standards of all categories of practitioners of TTM. Coordination and cooperation are sought between NITTM itself and other concerned government and non-government organizations in order to create and preserve the professional standard, develop the education system encompassing efforts to provide continuing education and study tours for TTM personnel, and study to improve and amend the laws and official regulations hampering efforts to develop the TTM professionals.

Modern-medicine personnel development

To accomplish the role of integration TTM into the state health system, NITTM has a task to develop the education for the personnel of modern medicine at both personal and structural levels. Important activities at the personal level include meetings, training and study tours for such personnel to be well familiarized with the philosophies, principles, basic theories and practices of TTM, so that they will share a good understanding of TTM and can co-work with the TTM personnel effectively within the national health system. The structural activity is that to help develop the curricula and instruction of TTM for the medical institutes attached to the Public Health Ministry and the Ministry of University Affairs.

Support for TTM institutes

NITTM plays a supportive role for all operating TTM-related institutes to enable them to improve their instruction for standard and effective TTM practitioners. NITTM also determines its directions to help design and develop bachelor-level curricula of TTM at the medical institutes of the Ministry of University Affairs.

๕. ด้านพัฒนาและส่งเสริมระบบบริการการแพทย์แผนไทย

งานสนับสนุนระบบบริการการแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทย มีบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริการการแพทย์แผนไทย โดยมีกิจกรรมสำคัญคือ (๑) จัดทำเกณฑ์และพัฒนามาตรฐานสถานพยาบาลแผนโบราณ (๒) จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยเพื่อเป็นแม่แบบของการพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทย (๓) ประสานให้มีการแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทย

งานบูรณาการการแพทย์แผนไทยในระบบสาธารณสุขของรัฐ สถาบันการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการพัฒนาและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการแพทย์แผนไทยในการบริการสาธารณสุขขั้นมูลฐานและในระบบบริการสาธารณสุขของชุมชน

งานพัฒนาเวชภัณฑ์และอุตสาหกรรมยาไทย (ยาแผนโบราณ) สถาบันการแพทย์แผนไทย มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาเวชภัณฑ์และอุตสาหกรรมยาไทย โดยการประยุกต์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมเพื่อการยกระดับปริมาณและคุณภาพของเวชภัณฑ์และยาไทยให้ได้มาตรฐาน กิจกรรมสำคัญคือ การทบทวนและพัฒนาสูตรตำรับยาไทย (ยาแผนโบราณ) จัดทำเกณฑ์มาตรฐานของสถานผลิตยาไทย (ยาแผนโบราณ) พัฒนาคุณภาพและแหล่งวัตถุดิบสมุนไพร สนับสนุนให้มีศูนย์กลางการจัดหา จำหน่ายและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรจัดทำบัญชียาหลักแห่งชาติแผนไทย คัดเลือกยาไทยบรรจุใน

บัญชียาหลักแห่งชาติ ตลอดจนประสานงานให้มีการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยาไทย

งานสนับสนุนองค์กรพัฒนาภาคเอกชน สถาบันการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการประสานงานและสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับองค์กรพัฒนาภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการแพทย์แผนไทยในทิศทางที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข

5. TTM-service System Promotion

Support for TTM-service system

The major activities to support the growth of TTM-service system are those which :

- 1) establish the criteria and develop the standards of traditional health care facilities ;
- 2) set up and support the operation of a TTM hospital as a model for efforts to develop the TTM-service system ; and
- 3) coordinate attempts to amend the laws and official regulations hindering the development of TTM-service system.

Integration of TTM into national health system

One of NITTM's role is to develop and support the utilization of TTM in the operation of the national Primary Health Care and in the community health service system.

Development of traditional pharmaceutical industry and traditional medical supplies

The industry of Thai traditional drugs and use of traditional medical supplies are promoted by applying sciences and appropriate modern technology to upgrading and standardizing the quality and quantity of traditional medicines and medical supplies. To achieve this promotion, NITTM imple-

ments activities to revise and develop the recipes of traditional drugs ; establish the criteria for traditional drug-producing places ; develop the quality of herbal raw materials and their resources ; support the formation of a centre to procure, distribute and process herbal raw materials ; compile a national essential traditional drug manual ; select traditional drugs as entries to the National Essential Drug Manual ; in addition to coordinating efforts to amend the laws and official regulations which impede the development of traditional drug industry.

Support for non-government health organizations

In regard to health NGOs, NITTM has the role to coordinate with and extend financial support to them with a view to developing the overall TTM movement in line with the Public Health Ministry's policies.

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961130415

๖. ด้านบริหารทั่วไป

สถาบันการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการวางแผน การจัดการ และการบริหารในการดำเนินงาน ด้านงาน สาธารณชน งานการเงินและบัญชี งานการเจ้าหน้าที่ งาน พัสดุครุภัณฑ์ และงานยานพาหนะ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน การแพทย์แผนไทย

6. Administration

Included as a role NITTM is the general administrative work on planning, management and administration of organizational operation, correspondence, finance and accounting, personnel, office supplies and maintenance, and transportation.

13800

สธ
04
8.2
2537

กระทรวงสาธารณสุข. กรมการแพทย์
สถาบันการแพทย์แผนไทย

สำนักงาน

สถาบันการแพทย์แผนไทย
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
ซอยโรงพยาบาลบาราศนราดรุ
ถนนติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๕๙๑-๘๒๖๘
โทรสาร ๕๙๑-๘๒๖๘

Office

The National Institute of Thai Traditional Medicine
Department of Medical Services, Ministry of Public Health
Soi Bamrasnaradura, Tiwanond Rd., Mauang District,
Nontaburi 11000 THAILAND
Tel : 591-8268
Fax : 591-8268

